

SPISOVNÝ JAZYK DO 13. STOLETÍ

Hospodine, pomiluj ny

- doba vzniku: 2. pol. 10. stol.
- první zápis 1397 - Jan z Holešova

Traktát Jana z Holešova o písni "Hospodine, pomiluj ny". (Opis ze 14. století.) NK ČR, III.D.17

text:

Hospodine, pomiluj ny!
Jezu Kriste, pomiluj ny!
Ty spase všeho míra,
Spasiž ny i uslyšiž,
Hospodine, hlasy naše!
Daj nám všem, Hospodine,
žizň* a mír v zemi!
Krleš! Krleš! Krleš!

překlad:

Pane, smiluj se nad námi!
Ježíši Kriste, smiluj se nad námi!
Ty spasiteli (celého) světa,
Spas nás a uslyš,
Pane, naše hlasy!
Dej nám všem, Pane,
Hojnost a mír na zemi!
K K K

* úroda, hojnost, dostatek; uspokojení,
osvěžení

Srovnání s liturgickými modlitbami

Hospodine, pomiluj ny!
Jezu Kriste, pomiluj ny!
Ty spase všeho míra,
Spasiž ny i uslyšiž,
Hospodine, hlasy naše!

Daj nám všem, Hospodine,
žizň* a mír v zemi!
Krleš! Krleš! Krleš!

Kyrie eleison
Christe eleison
Salvator mundi,
salva nos
Exaudi, domine, voces nostras
Exaudi, Christe, voces nostras
Dona nobis pacem

Kyrie eleison (3x)

Obsahové schéma

Pane (Kriste) smiluj se
Dej nám nadpřirozené statky
Vyslyš naše hlasy
Dej nám pozemské statky
Pane, smiluj se

Čeština 12.-13. století
stč *mez' a > mezě* x sloven. *medza*

Bohemika v Kosmově kronice

lat. *Chronica Boemorum*

názvy českých kmenů: *Stadici, Lutomerici, Psovane, Trebovane*

překlady jmen: *Václav = maior gloria* *Vojtěch = exercitus consolatio*

názvy sídel: *Litoměřice, Pšov (= Mělník), Stará Boleslav, Praha, Chvrasten (= Vyšehrad), Tuhošť (= Domažlice)*

Bohemika v nekrologiích

nekrologium Podlažické

feminina

- ka	-na/ena	-oňa
N'ěd'ělka	Zor'ena	Glupoňa
Vl'čenka	Čšt'ěna	Pravoňa
<i>Pod'ivka</i>	Radna	

maskulina

-ek	-en	-ík	-oň	-oš	Ø<*ь
Ráček	Kvašen	Dobr'ík	Krasoň	D'ědoš	Drob
Myslek	Krščen	Pros'sík	Skoroň	Slavoš	Vrk

Apelativní bohemika

chomútné otchodné, grnečné, žitné, glava

Glosy

Nejstarší české souvislé literární texty

Píseň ostrovská (Slovo do světa stvořenie)

Kunhutina modlitba